

CANCELL*
MARTIS B**
1718*

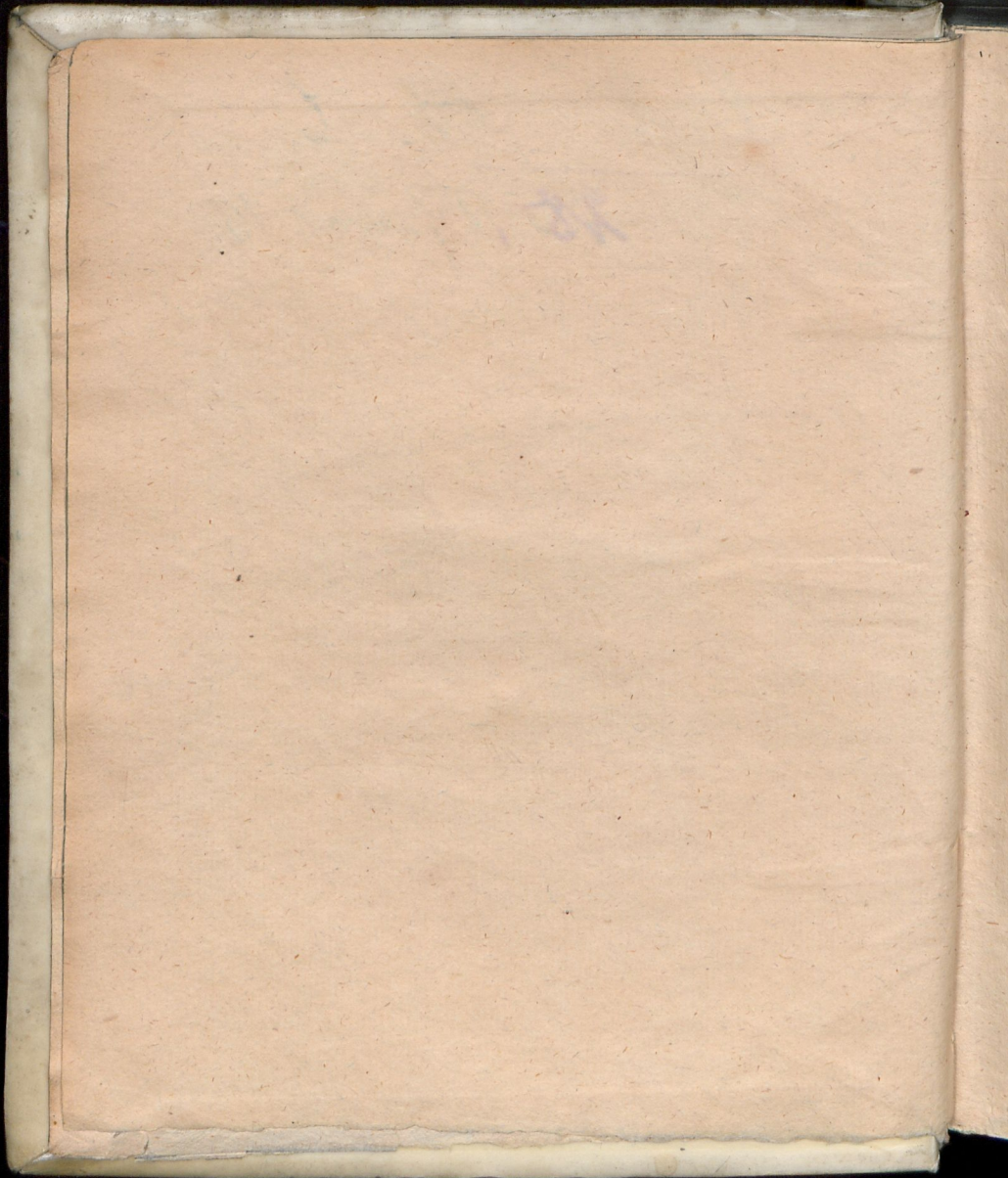
174

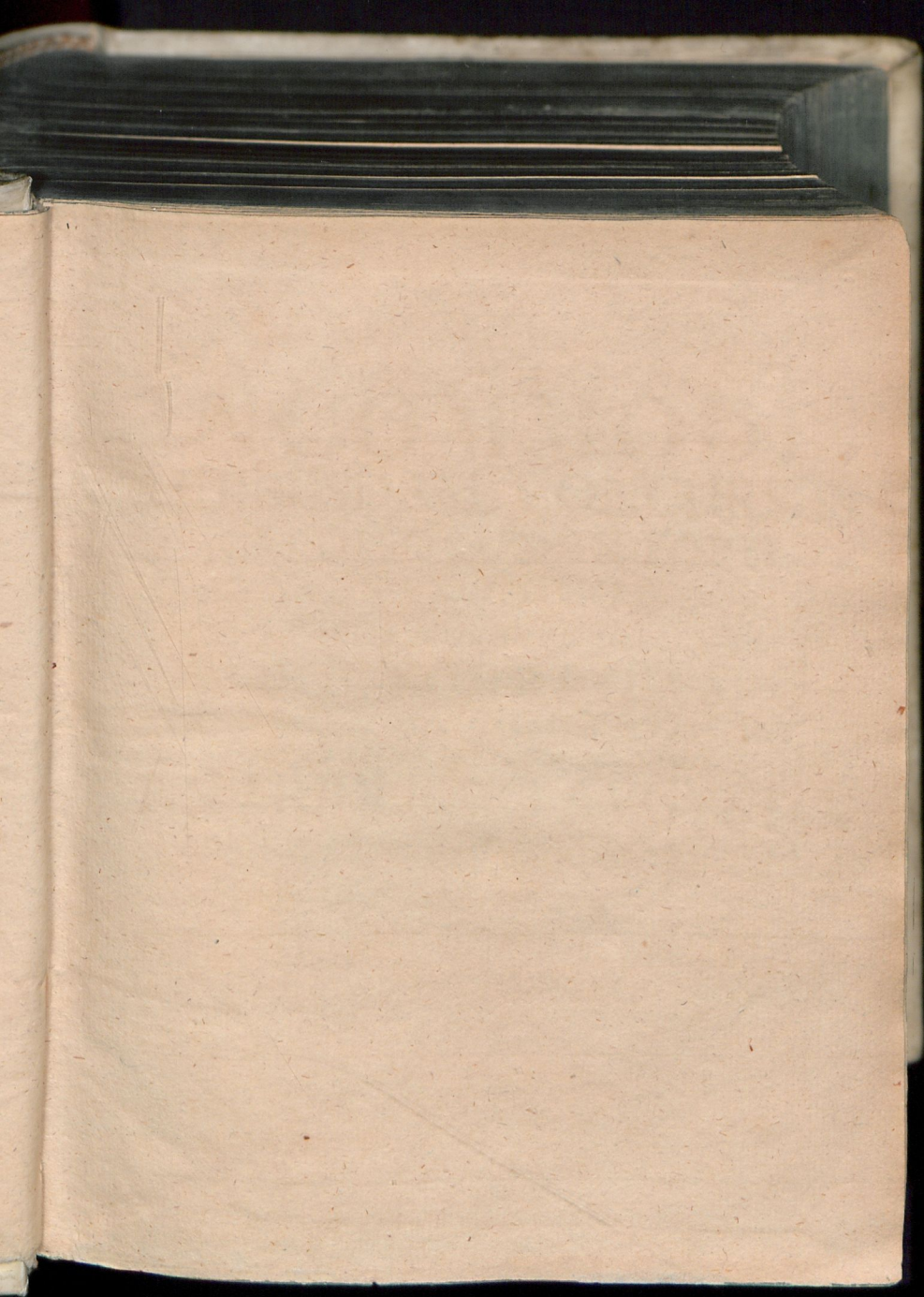
~~174~~

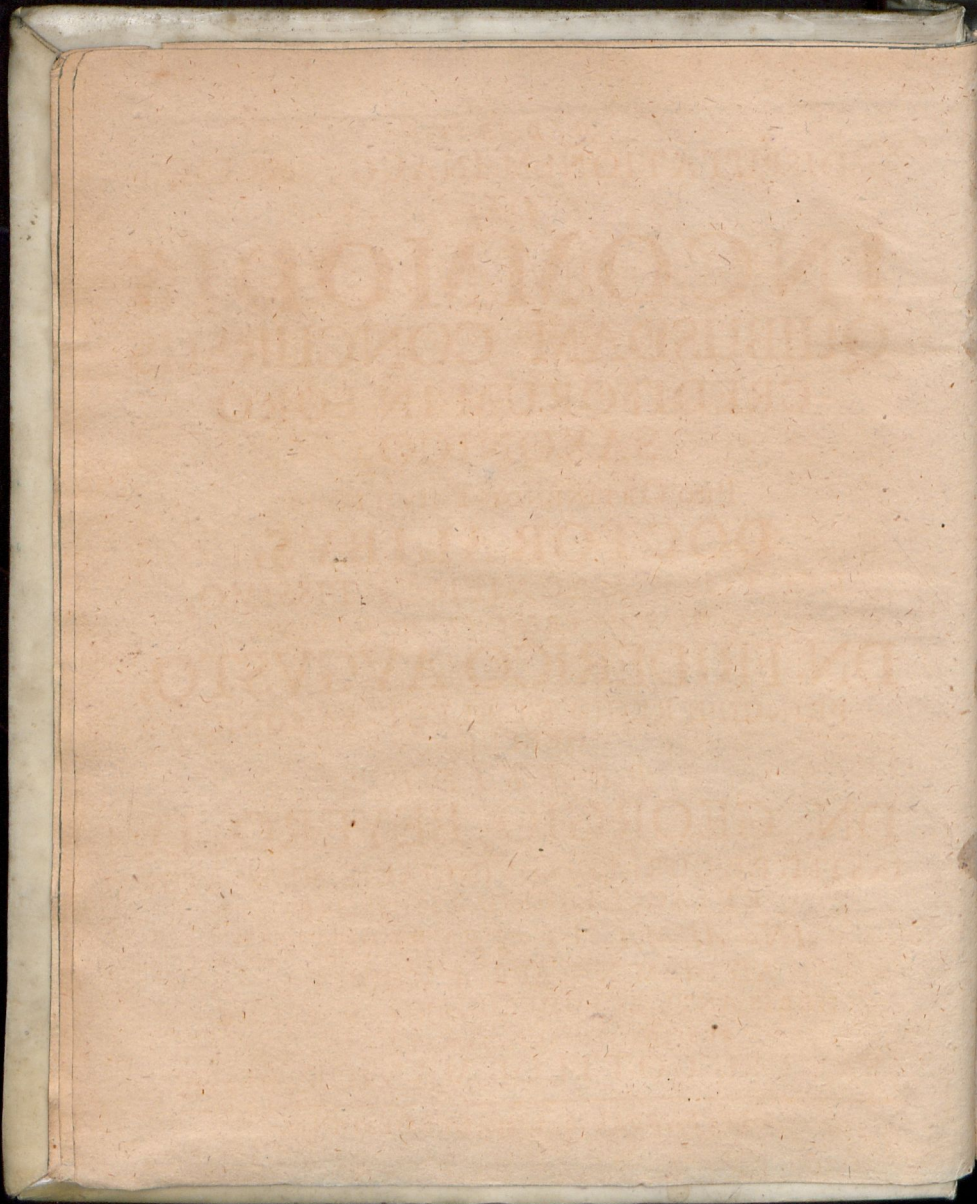
~~XXVIII. 9. a~~

V. L. c. 67. 56

MS, V. L. c. 15

Q. D. B. V. 9
DISPUTATIO JURIDICA INAUGURALIS
Leg. III. Cod.

DE
PIGNORIBUS
ET **HYPOTHECIS**

Analysin exhibens

QUAM

SUB PRÆSIDIO
ALTISSIMI ET SAPIENTISSIMI FONTIS
JESU CHRISTI

EX CONSENSU MAGNIFICI ET NOBILISSIMI
RECTORUM ORDINIS,
IN CELEBERRIMA HAC GISSENA

PRO LICENTIA,

SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES
ET PRIVILEGIA DOCTORALIA
RITE ET SOLENNI MODO CAPESSENDI.

AD D. DECEMBR. ANNO M. DCC. III. H. L. C.

PUBLICO EXCELLENTISSIMORUM
DNN. PROFESSORUM
EXAMINI SUBJICIT

JOHANNES HENRICUS RIES,

FRIEDB. WEDDER.

GISSÆ HASS. EXCUD. JOH. REINH. VULPIUS. ACAD. TYPOGR.

DISPUTATIO PUBLICA
DE
PIGNORIBUS
ET HYPOTHECIS
SUB PRESENTIO
RECTORIS ET SENATUS
UNIVERSITATIS
EX COUSUETUDINE
VICTORUM ORDINIS
IN CETERIS
PRO LICENTIA
ET PRIVILEGIO DOCTORALIA
PUBLICO EXCELLENTISSIMO
DNI PROFESSORUM
JOHANNES HENRICUS RIES
FRIDR. WEDDER.
GISEH. HASE. EXCUD. JOH. REINH. YLPHUS. ACAD. TYPOG.

PER-ILLUSTRI atq; GENEROSISSIMO

DOMINO
BURGRAVIO

VI 5

NOBILISSIMIS, DOCTISSIMIS
ET PRVDENTISSIMIS

DOMINIS
CONSULIBUS
SCABINIS ET SENATO-
RIBUS CIVITATIS LIBERÆ IM-
PERIALIS FRIEDBERGENSIS, PATRIÆ PATRI-
BUS SPECTATISSIMIS, GRAVISSIMIS,

DOMINIS MEIS PROPITIIS,
ATQUE HONORATISSIMIS.

Nec Non

VIRIS

*SVMMOPERE VENERANDIS PRÆSTANTI-
TISSIMIS LITERATISSIMIS atq; PRÆCLARISSIMIS*

DN. PHIL. FRIEDER. RIES.

DN. JOH. HENR. MOHR.

DN. JOH. WILHELM. RIES

DN. JOH. CASP. MOHR

DN. EMER. FELIC. MOHR.

**DN. PATRONIS FAUTO-
RIBUS PROPINQUIS ET AMICIS
SUIS OPTIMIS**

Hanc Dissertationem Inauguralem

Dedicat, offert consecrat

humilimus

Joh, Henr, Ries, Friedb. Wedder,

PROOEMIUM.

CVM finis cujuscunque Disputationis sit indagatio veritatis, & ut exinde aliqua possit hauriri utilitas, opera pretium esse duxi si Legem 3. Cod. de pignor. & hypothec. loco thematis Inauguralis analytice pertractandam susciprem, cum sepe adhuc hodie in foro controversia & lites orientur ut plurimum enim obligationis instrumento solet inseri clausula non tantum constituti possessorii, sed & quod creditori propria auctoritate ob moram Debitoris sortem vel usuras convento tempore non solventis pignus occupare & possessorie ingredi liceat. Lubens equidem fateor, majorem prudentiam jurisque scientiam ad uberiolem expositionem hujus Thematis fuisse requisitam, quia verò jam mei non est instituti integrum conscribere tractatum,

tum, cum tantum temporis spatium huic labori
insumere non liceat, attamen cum ante
discessum ab Academiis jussu per dilectorum
meorum Parentum Specimen hoc edere, &
aliqualem mea Tenuitatis memoriam relin-
quere debui. Quod deest B. L. suo favore
suppleat; sed quoniam Deus est, qui res peni-
tus desperatas donare & virtutis sue ma-
gnitudine consummare potest, Constit. Deo
Auctor. de confirmat. Digest. merito & in
ejus nomine ad hanc spartam juxta L. 2.
Cod. de offic. Prof. Prator. Afr. me accingo.
Faxit itaque ut scopus mihi praefixus vergat in
sui Divini Nominis gloriam, Proximi
emolumentum, studiorum meorum in-
crementum & Parentum gaudi-
um.

L. III. Cod.

De

**PIGNORIBUS ET HYPO-
THECIS,**

Idem A. A. Maximo.

*Creditores qui non reddita sibi pecunia conven-
tionis Legem ingressi possessionem exercent,
vim quidem facere non videntur, attamen
auctoritate Praesidis possessionem adipisci
debent. P. P. Kal. Maji Antonino A. II.
& Geta II. Coss. 206.*

§. I.

A Ntequam verò ad ejus verba accedam, pau-
ca de inscriptione præmittere placuit. Vi-
deo autem ex ea in verbo Idem, quod se
referat ad priores Leges, quarum Authores
sunt Imperatores Severus & Antoninus, quo nomine li-
cet alii quoque Imperatores insigniantur, ut Alexander

A 3

Seve-

Severus ob mirandam constantiam, & Antoninus Pius ob comitatem, Marcus Antoninus Philosophus ob Philosophiæ Studium ita denominari. Nihilominus tamen illud nomen, quod varias habet significationes (1) enim denotat titulum gratulatorium, quo excipiebatur is, qui prostratis hostium millibus Triumphum egit. *Cicero lib. 2. Epistol. fam. epist. 10.* (2) Ducem exercitus & militiæ Romanæ Moderatorem, *Halicarn. 3. n. 5.* vid. *Limnæum 2. Jur. publ. 1. n. 1. & seq.* (3) Regem, penes quem summa est potestas, & sic omnibus in Imperio successoribus in hunc usque diem solenne mansit. *Bulenger de Rom. Imp. 1. cap. 2.* (4) Cæsari opponitur *l. 7. Cod. de malef. & mathemat.* de Septimio Severo & Antonino Caracalla tantum exaudiendum est. Hic Septimius Severus natione Africanus quem fortuna ob litterarum & militiæ studia ad Imperium evexit: à Papiniano Optimus & Maximus Princeps *in l. 8. pr. ff. de vacat. & excusat. muner. l. 78. §. 1. ff. de legat. 2.* vocatus est.

§. II.

De Antonino verò Caracalla ejusdem Severi Imperatoris filio ex Historiis æquè constat, quod à Patre adhuc vivente in socium & Collegam Imperii assumptus, sit & Romanum Imperium altera vice duos simul Augustos & Principes uno eodemque tempore habuerit, exinde tamen absurdum esset colligere, Imperium tunc temporis fuisse Aristocraticum, cum non ex Lege Imperii sed ut socii regnaverint prout similia exempla & ante & post eorum tempora occurrunt *Hübner. in Hist. Polit. l. 5. sub vita Lucii veri pag. m. 914. & l. 5. pag.*

❧ 9 ❧

pag. 450. *sub vita Diocletiani.* Hoc unicum saltem silentio præterire nolui, quod sub horum regimine vixerit Papinianus summæ autoritatis Jctus Scævola Discipulus, cui post ejus obitum in advocacione Fiscus successit, cujusque ex Schola multi alii Jcti prodire vid. Beat. Dieteric. Profess. hujus Ludov. celeberrimum in *Brev. Hist. sub vit. Severi §. 6. pag. 181.* De persecutione verò Christianorum aliisque rebus gestis qui plura scire desiderat evolvat. *dict. Brev. loc. alleg.*

§. III.

Perlustrata nunc inscriptione progrediendum erit ad publicationem, quæ tum demum manifesta fit, si subscriptionem inspicio, ea verò facta est Kal. Maji, Antonino 2do & Geta 2do Coss. anno 206. Vocantur autem Consules illi penes quos summum erat post exactos Reges Imperium l. 2. §. 6. ff. de Orig. Jur. & habebant hunc honorem, ut & Imperatores eum in statu Monarchico assumere non dedignati sint, Lipsius de Magistr. veter. pop. Rom. cap. 8. & 9. Augusti nomen quod attinet, illud primum impositum est à Senatu Octavio, inde Successoribus usurpatum, dictum vel ab augendo quod Imperator fines Imperii augere debeat, juxta Doctores communiter: Unde illud hodieque *allezeit Weh-ter des Reichs* vel ab augurio, & eo quod loca in quibus auguratio quid consecratur, Augusta nominentur Sueton. in *August. cap. 2.* Multa quidem hac de re adhuc in medium proferri possent, quoniam verò mihi non propositum historica sed juridica defendere, quod tamen haud aliter fieri potuit, nisi cogniti sint illi, qui hujus Legis Authores extiterent, ideo solum abrumpo.

B

§. IV. Qui-

§. IV.

Quibus præmissis transcendendum est ad ipsum propositæ Legis casum, qui continet speciem facti ejusque resolutionem, à Maximo Provinciarum Præsidente allatam. Erat autem talis: Cajus debitorem habuit Sejum, qui in securitatem crediti constituit Creditori suo hypothecam in prædio quodam, addito hoc pacto, ut si Debitor justo tempore non solvat, Creditori propria autoritate fundi possessionem ingredi liceret, creditor itaque ex pacto ingreditur possessionem fundi. Hinc quaeritur an possessio sit justa, & in ea defendi possit Creditor? Respondent dicti Imperatores, quod vim quidem facere non videatur, at tamen suadent autoritate Præsidis possessionem esse adipiscendam.

§. V.

Cum verò tam ex proposita facti specie & quaestione, quam ejus Decisione varia suboriri possint dubia, ea propter specialius singula verba Legis perlustraturus sum, annexis propè finē rationibus dubitandi & Respondendi.

§. VI.

Casu Legis exactè cognitò sine ullis ambagibus meo modo ad ipsius explicationem, ubi prima fronte considerandum venit vocabulum:

CREDITORES cum autem ante omnia in cognitionem rei inquirere debeamus, id ipsum meritò hic observemus; uti eruditè loquitur Liebenthal. Doctor & Profess. hujus Academiae celeberrimus, Proavus meus paternus jamdiu piè defunctus, in *Colleg. Polit. Thes. I. §. 2.* Priusquam verò de variis hu-

jus vocis acceptionibus, quas videre licet in *l. 10. 11. 12. & 54. ff. de V. S. verba facio, definitio* perquam erit necessaria, quæ extat in *l. 42. §. 1. ff. de O & A. l. 55. de V. S.* Qua ratione verò hoc loco accipiantur, idipsum colligendum est ex materia substratâ, quæ suadet acceptionem hic esse specialem & strictam, denorantem Creditores pignoratitios *l. 3. C. de pignor. & hypothec.* Præterea etiam ex jure nostro constat propriam crediti significationem attributam esse mutuo *l. 2. §. 1. ff. de reb. cred. l. 19. §. 5. ff. ad Sctum Vellej. junct. l. 3. §. 2. & 3. ff. ad Sctum Maced.* quod quoque testatur Dominus Dr. Mollenbec. Antecessor hujus Academiae meritissimus etiamnum gratâ memoriâ venerandus in suis *Divis. Centur. 1. Divis. 100. litt. B.* Quamvis negari haud possit, alias credendi vocabulum generaliter accipi, docente Celso in *l. 1. ff. de reb. cred.* dicitur enim credere mutuans, dicitur quoque credere commodans, deponens, & alii. Quod verò omne mutuum dicatur creditum, de hoc dubitari nequit non tamen convertibilis est hæc propositio, quod vice versa omne creditum sit mutuum, nam falleret in eo, quia & pignus est creditum, depositum & alii contractus *d. l. 1. ff. de reb.* Si autem hoc fieri posset, sequeretur, quod hi enumerati contractus non sint species crediti, quod tamen dicere absolum foret; Ut autem constare possit differentia inter creditum & mutuum, haud inconsultum erit, nonnulla de iis differere. Nam quemadmodum in *§. 4. 7. de jure naturali Gent. & civil.* populus à plebe differt, ita & hic mutuum à credito, creditum siquidem Jctis est genus mutuum verò species, ut eleganter Paulus in *l. 3. §. 3. & seq. ff. de reb. cred.* ibique Gotofredus in *Nor. Calvin. in*

Lexico Jur. voc. cred. Sed quoniam correlatorum una eademque est ratio, & uno cognito facile patet alterum, ideo de Debitore nunc querere lubet, qui proprie est is, à quo invito pecunia exigi potest, *l. 108. ff. de V. S.* Hoc tamen non est perpetuum, sed vacillat in eo, quod non omnis à quo invito pecunia exigi potest, debitor sit, nam ecce qui nummos meos possidet, ab eo invito ego exigere possum nec tamen est Debitor meus. §. 1. *7. de off.* vel Debitor etiam talis dici potest, cui nulla competit exceptio d. Calvin. *in Lexic. Jur. voce Debitor*, & sicut creditor vel ex contractu vel ex delicto talis est, ita & ad Debitorem certo respectu id ipsum applicare possumus *l. 14. ff. & l. 15. de Hered. petit.* Alias Debitorum Divisiones legere sis *in l. 16. ff. eod. Calv. d. l.*

§. VII.

QUI NON REDDITA PECUNIA. Quam varia autem vocis pecuniae sit acceptio pluribus docet saepius citatus Calv. *voc. pecun.* quod & confirmat. *l. 178. ff. junct. l. 222. de V. S. can. putant. x. causa 14. Quest. 3. de usur.* Quomodo aut in hoc loco sumatur, de eo nihil certi ex Legge constat, qua ratione non opus erit, ut in stricto significato accipiatur, sufficit mihi mediâ viâ incedere, quae angustiores significationem approbat, quatenus res pondere numero & mensura constantes denotat. *l. 2. §. 3. ff. de reb. cred. & supra alleg.* Magnificus Doctor Mollenbec. *in Divis. cent. 2. Divis. 21. Lit. B.*

§. VIII.

Sumitur autem hocce vocabulum in jure nostro
mul-

multifariam: interdum pro omnibus rebus tam mobili-
 bus quam immobilibus, tam corpora quam iura conti-
 nentibus *l. 222. ff. de V. S.* Imperator Justinianus com-
 prehendit eâ voce non solum res fungibiles, sed omnes
 res, quæ in Stipulationem deduci possunt, *l. 2. Cod. de
 const. pec.* interdum etiam omnia iura hereditaria com-
 plectitur. *l. 50. ff. de V. O. l. 20. §. 1. de stipul. serv. & l. 5.
 de V. S.* sub nomine omnium quæ sunt in patrimonio no-
 stro: strictius verò accipitur pro pecuniâ numeratâ quo-
 modo pecuniam in venditione exigimus, ut & in locatio-
 ne operis. *l. 5. §. 2. Præscript. verb.* Quod in locatione
 indistinctè affirmat Hahn *ad Vvesenb. de locat. n. 7.* Ra-
 tio diversitatis est, quod si in illâ locatione non intervenerit
 pecunia, foret contractus innominatus, do ut facias, pe-
 cunia verò data est locatio *per alleg. l. 5.* Strictissime su-
 mitur pro solis nummis & signato ære auro & argento
in l. 4. §. 1. ff. de reb. cred. l. 7. §. 3. ad Scutum Maced.

§. IX.

Differt tamen pecunia à re, hæc enim nobis non
 tantum involvit ea, quæ sunt in patrimonio, verum etiam
 quæ sunt extra patrimonium nostrum. *l. 5. ff. de V. S.*
 Itaque res est loco generis *Cædd. ad d. l. 5. Schneidevv.
 ad 7. pag. m. 151.* illa verò est species *d. l. 5. de V. S.*

§. X.

Sequuntur verba:

CONVENTIONIS LEGEM INGRESSI. Quæ vox adeo
 generalis est, ut etiam sub se comprehendat pactum:
 sunt etenim Synonyma & proniuncte hinc inde usurpan-
 tur.

tur. l. 1. §. 2. & 3. ff. de pact. l. 3. ff. de pollicit. & l. 15. ff. P. V. Quam varia autem de Jure Romano sint pactorum genera, illud in vulgus notum est, & licet hocce pactum non simpliciter improbandum sit, quoniam contractui pignoratitio omnia pacta adjicere non est vetitum, excepto saltem pacto Legis Commissoriae. l. 1. Cod. imò per tot. de pact. pignor. quod quoque comprobat Carpov. p. 1. Const. 32. Def. 27. Illicitum tamen est secundum quid, & respectivè, quia invitatur ad delinquendum; pacta autem ex quo scandala tumultus & alia flagitia oriuntur sunt contra bonos mores, & per consequens non obligatoria. l. 28. ff. de pact. arg. §. 7. 7. de mandato Brunnem. ad L. 3. Cod. de pign. & hypothec. Hoc tamen facile largiri possum, quod aliis quoque contractibus adjici possit, teste Bartolo ad L. 3. Cod. de pign. & hypoth. n. 10. & ibi. Baldus l. 3. quos sequitur Anthon. Negutz. in tract. pign. p. 4. pr. n. 11. & 12. saepissime tamen sine effectu, quando talis cum exercere voluerit pactum contradictorem invenerit, eo enim casu si nihilominus sine autoritate judicis in occupatione pergat, non solum pactum destruitur efficaciam, quæ ipsi inest, exemplo instrumenti quarentigiani, quod paratam operatur executionem, causa tamen summariter cognita, Hahn, ad Wesenbec. de distract. pign. n. 16. Berger. in resolut. Legum Obstantium. Struv. in Dissert. de vind. priv. cap. 11. aphor. 3. n. 4. Befold. in Thesauropact. verbo mit oder ohne Rechte/Giphan. ad d. l. 3. Matth. Colerus in process. execut. P. 1. c. 5. Mantica de tacit. & ambig. convent. l. 5. pag. 566. Qui idem statuendum esse putat, si clausula constituti possessori sit adjecta. Henn. Hammel. de act. cap. 18. Bachov. in tractat. de pign. vid.

etiam

etiam R. 7. de anno 1600. §. Wann in einer Verschreibung
verum etiam ipso jure creditum amittit. L. 7. Cod. unde vñ
& l. 13. ff. quod met. causa.

§. XI.

POSSESSIONEM EXERCENT cujus verbum in jure no-
stro varium est, ne verò illoris (ut ita loquar) manibus il-
lud aggrediar, ante omnia in originem, quippe quæ
potissima cujusque rei pars est, l. 1. ff. de Orig. Jur. inquir-
endum erit, derivatum autem est vocabulum possessionis
à pedibus quasi dicas pedum positio juxta l. 1. ff. de acquir.
vel amitt. possess. Wefenbec. in Parasit. d. l. n. 2. Treut-
ler. l. 2. Diss. 21. th. 1. lit. A. & ibi Bachov. Alii derivant
eam à sedibus quasi positionem sedium, ita enim in libris
Florentinis legitur, & per consequens me judice melior
est quam prior. Vinnius in selectiss. Jur. libr. 2. quest.
30. Quare verò ab ante citatis Doctoribus à pedibus de-
nominetur nec potius ab alia corporis parte variæ assi-
gnantur rationes quæ videri possunt apud Schneidevvin.
ad Inst. pag. m. 1053. n. 5. Cognito principio ad definitio-
nem pergendum mihi erit, qua tamen in re definienda
Interpretes mirum in modum discrepant, adeò ut omnes
ferè patiantur difficultatem, multisque dubiis obnoxii
sunt, placet verò mihi inter alias ita definire eam, quod sit
corporalis rei detentio, cui inest affectus vel proprio vel
alieno nomine rem tenendi. l. 41. & 45. ff. de acquir. vel
amitt. possess. Vinn. in Quest. suis selectiss. L. 2. Quest. 30.
Dividitur verò in naturalem & civilem, quæ prior etiam
corporalis vocatur quo facit. l. 25. §. 2. de A. vel A. possess.
de qua divisione utpote Legibus congruente vid. l. 3. §. 13.
l. 1.

l. 1. §. 1. ff. eod. tit. & l. 13. §. 1. de public. in rem act. Hoc loco mihi tantū sermo est de jure creditori in re hypothecata competente, occasione cujus videndum quomodo pignus ab hypotheca differat, & in quibus conveniat. Hac in re secutus Beat. Struvium ita distinguo: aut enim sumitur pignus *generaliter*, aut *specialiter*; priori sensu recte Martianus in *l. 5. §. ult. ff. de pignor.* solum sonum differre inter pignus & hypothecam ait, ut & Brissonius in *Lexic. Jur. voc. pign. pag. m. 1567.* Sin verò posteriori modo consideratur, opponitur hypothecæ. Struv. *exerc. 26. th. 2.* In eo verò discrepant, quod pignus pro objecto habeat mobiles, hypotheca plerumque res immobiles. §. 7. 7. *de Act. ibiq. Schneidevv. n. 91.* (2) transfertur in pignore possessio, quod tamen secus est in hypotheca *l. 9. §. 2. ff. de pignor. act.* Plures differentias annotavit Dominus Hopp. in *suo Comment. ad §. f. J. quibus mod. re contrah. oblig. junct. §. 7. 7. de act.* Ne verò a proposito recedam ulterius examinandum mihi est vocabulum possessionis quod Creditori pignoratitio naturalem possessionem tribuit, *l. 36. ff. de acquir. vel amit. possess.* hypothecarius verò tantum habet jus in re §. 7. 7. *de Act.* Vi cujus remedia possessoria ei concedenda docet Mev. *p. 5. Dec. 94.* quibus mediante possessionem à rapitore avocare possit.

§. XII.

Ex quibus patet, quod si creditor possessionem bonorum debitoris vi pacti requisito ad hoc iudice exerceat rem quoque civiliter possidere dicatur, uti testatur LB. in *Compend. Jur. sub tit. de pignor. & hypothec. pag. m. 405.*

in med. ob præsumptionem, quia iste qui Authore præto-
re possidet justè possidere dicitur. *l. 11. ff. de A. vel A. P.*
præsumitur enim ingrediens omni meliori modo &
via sibi voluisse consulere, ac providere, *l. 3. ff. de test. mi-
lit. l. 12. ff. de reb. dub.* Menoch. *de adipisc. possess. remed.* 4.
n. 432.

§. XIII.

VIM QUIDEM FACERE NON VIDENTUR quid verò
sit vis & quomodo in Legibus describatur, de eo omnes fe-
Commentarii sunt referti, arridet tamen mihi præ aliis
definitio legalis, quæ extat *in l. 2. ff. quod metus causa:*
Ubi vis est majoris rei imperus, qui repelli non potest.
Hoc tamen vocabulum anceps esse & Gallis venire no-
mine force, Italis violenza, Germanis vero *Gewalt* plu-
ribus docet Magnificus Dn. Tabor. in Annotat. ad Col-
leg. J. Corum Arg. *de vi & vi armata th. 2.* quam variis
autem derivationibus obnoxia sit eodem loco docet, al-
ludens ad Græcum *βία*, cujus contrarium est jus Vossius *in
suo Aristarcho l. 1. cap. 48. item l. 2. cap. 13.* Alias passim
in legibus vocatur manus & violentia, *l. 6. ff. ad leg. Jul.
de pecul. l. 3. ff. de offic. Præsid.* Quæ dupliciter potest con-
siderari, vel ut propriè sit dicta, vel ut impropriè quo po-
steriori modo sumitur vel pro virtute efficaci, ut *in l. 7. &
17. ff. de Legibus.* quæ ratione etiam intelligenda est de-
finitio tutela *in §. 1. 7. de tutel.* vel pro conditione tacitæ,
ut *in l. 72. §. 4. ff. de solut. l. 10. §. 3. ad Scitum Trebell. l. 1. §. 1.
ff. de statuliber. l. 1. ff. de cond. & demonstrat.* Propriè sic
nuncupata vis est vel Divina vel Humana. Divina posi-
ta est *in l. 24. §. 4. ff. de damno infect.* vocatur etiam ma-
C jor.

jor, & magna in l. 25. §. 6. ff. locat. l. 2. in f. ff. de peric. & commod. rei vend. Humana est vellicita, vel illicita; prior competit personæ vel publicæ, ut Magistratui qui jure licito & autoritate sua quam sustinet, vim alicui inferre potest. l. 3. ff. quod metus causa vel privatæ, ut quando alicui permittebatur, privata & propria autoritate, manu etiam injecta, & tandem obtorto collo adversarium in judicium rapere vid. Wesenbec. in Paratitl. de injus voc. n. 2. quod tamen hodiè non licere, non solum Ummius Disput. de process. 5. th. 7. n. 83. sed & ipsa experientia rerum Magistra docet. Illicita jam modo definita, quod scil. sit majoris rei impetus &c. Hæcque duplex vel privata, vel publica; quæ divisio adeò summa est, ut nulla vis committi possit, quæ non vel in hanc vel in illam cadat. Privata verò est, quæ sine armis fit l. 5. ff. de vi privata. Quotuplex autem illa sit, hoc loco non putamus necessarium esse ut investigemus, sufficit mihi, hæc vim expulsiuam denotari.

§. XIV.

Dicitur verò eam factam esse, quando aliquid nullo jure fit, contra liberam alicujus voluntatem & animum. l. 6. §. 1. ff. de acquir. vel amit. possess. Bartol. ad L. 4. §. 25. ff. de usucap. & usurpat. & quemadmodum creditor in occupanda propria autoritate debitoris possessione vim facere dicitur, ita & debitor in surripiendo pignore vim imò & furtum facit, non obstante l. 55. ff. de furt. Cum in §. 10. supra dictum sit ipso jure creditum amissum esse, quando dicto modo creditor propria autoritate possessionem bonorum debitoris intrat, occasione hujus appo-
sitè

sitè satis quæri posset, ane illud dominium, quod creditor amittit, in Fiscum redigatur, an verò debitori cedat. Ubi posteriorem sententiam cum communi Dd. Scholia approbo, quam confirmat §. 6. 7. de Interd. æstimationem rei alienæ ablata vim passo reddi iubens, qui §. generalem privatorum judiciorum naturam, quibus non id, quod fisco, sed quod nobis debetur, persequimur, evidenter demonstrat. Et hæc in tantum procedunt quod creditor suum creditum amittat, licet sibi pacto prospexerit. *d. l. 3. frustra dissentiente Menochio de remed. recip. possess. remed. 9. n. 208. & aliis qui eum liberant à pœna L. 7. C. unde vi, cui eo pacto potestas data ingrediendi.*

§. XV.

Quibus verò periculis expositi sint illi, propria auctoritate sibi jus dicentes, de illis non unum invenimus iudicium, rarò enim fieri solet, ut debitor consentiat in occupationem possessionis à creditore faciendam, quapropter suadent Doctores pro evitando periculo armorum & fusionis sanguinis, ut securiores sint Creditores non solum ratione actionis injuriarum, quam pro violata jurisdictione potestatis, ejus cujus in territorio vis privata committitur metuendam habent, adhibendam esse iudicis auctoritatem, ne forsitan ejusmodi conventio præbeat occasionem tumultus *d. l. 178. ff. de reg. jur.* quod tamen periculum facile avertere poterit, si petat saltem à iudice Officiales sibi adjungi, donec realiter fuerit ingressus, possessionemque nactus, ut scil. metu ministerialium iudicis Debitor abstineat ab injuriis rixis atque scandalis. Sali-

et. d. l. 3. nec est quod creditores hęc observatis metue-
re debeant morā & ambages in processibus gerendis, qui-
bus per Privatam occupationem carere potuissent, quia
Judex absque ulterioribus molestiis creditores statim per
ministros suos immittere tenetur. Jason. in l. 11. ff. n. 16. &
19. de acquirend. possess. Matth. Coler. d. c. n. 82.

§. XVI.

Sequitur in textu:

AUCTORITATE PRÆSIDIS Hujus vocabu-
li acceptio vel generalis est, quo in significatu comprehen-
dit eos qui non solum regendis provinciis l. 1. de
Officio Præsid. Verum etiam illos, qui cuilibet rei ac
Ordini præsunt, complectitur, quorum divisio fit in Pro-
consules, Legatos Cæsaris, Rectores provinciæ omnesque
provinciæ Præsides, vel specialis, quando iis opponitur,
denotaturque is qui à Principe ex Senatoribus eligitur, &
in provinciam ad eam regendam mittitur, vid. Coll. 107.
Argent. de Off. Præs. n. 1. Imo post Principem in provin-
cia Imperium habet. l. 4. ff. eod. sed hæc specialis ac-
ceptio hoc loco non intelligitur quoniam non præcisè Præ-
sidem provinciæ desideramus, sed & alium qui extra pro-
vinciam Jus dicit, inde est, quod in generali signifi-
ca sumamus.

§. XVII.

Officium eorum quod attinet, scire oportet, eos
gratis supplicantibus inservire obstructos esse, sustinent
etenim in his terris vicem Dei, ejusque imaginem repræ-
sentant adeo ut qui eos contemnit Majestatem divinam

con-

contemnere videatur, quemadmodum hac de re differit
 Limnæus in *Jurepubl. l. 2. c. 6.* possum & hanc rationem
 addere, quod leges scripturæ ubi ab ipso Nimine Magi-
 stratus interdum Dii ut *Exod. 22. v. 9.* Angeli *Samuel. 14.*
v. 20. cap. 19. v. 27. Ministri & legati sui *Rom. 13.* appel-
 lantur. Hi igitur nullo modo se pecunia vel aliis munu-
 sculis ac donis corrumpi patiantur, *l. 6. §. 2. ff. ad L. Jul.*
reperund. Quod etiam Imperatores Gratianus Valenti-
 nus & Theodosius improbant in *L. 6. C. eod.* ubi omnes
 Cognitores & Judices manus abstinere neque alienum
 jurgium suam prædam esse putare debent *d. l.* Restringi-
 tur verò illud ab Interpretibus tantum ad pecuniam, con-
 cessa ipsis insuper facultate xenia accipere, sicut autem
 nunc omnibus istis in officio constitutis ad evitandam
 avaritiæ & corrupelæ suspicionem munera accipere non
 licet. *l. 3. & 4. ff. ad L. Jul. repet.* Ita etiam Præsidibus
 (exceptis tamen ut dixi) esculentis & poculentis. *l. 18. ff.*
de officio Præsid. & Wesenbec. in paratilis ad tit. de officio
Procons. l. c. tale quid committere interdiciamus, melius
 tamen facturos esse eos, si nec hæc accipiant, quia ille
 magis reprehendendus est, qui in minimis avaritiam exer-
 cet, quam qui in magnis, *Capz. Quæst. 93. & LB. in Comp.*
Jur. pag. mibi 702. fere in fine.

§. XIX.

ADIPISCI DEBENT quæ sententia adeò vera est,
 ut omnia hæcenus dicta atque prolata confirmet semper
 enim judicandum est de eo quod in Jure ultimo loco
 dispositum est. *l. 10. pr. ff. de acquir. vel amitt. possess.* Po-
 steriora siquidem derogant prioribus *l. 28. ff. de LL. & l. 12.*
c. de Pactis nam vocabulum] debet necessitatem impor-

rat. l. 7. C. pr. de edendo prout idipsum sua sententia sta-
 bilic Brunnem. in C. ad hanc. l. 3. quod scilicet. necessario
 requiratur auctoritas Præsidis, cum quo faciunt Molin.
 in Consuetudinibus Paris. tit. 2. in Gloss. 1. verbo Arresti
 n. 181. Donellus hic & Bachov. ad Treutl. Kol. 1. D. 11. th.
 5. in f. Befold. in Consiliis Tubing. p. 2. Conf. 41. n. 15. Re-
 buff. in l. 108. n. 3. de V. s. l. 5. §. 1. ff. quibus ex caus. in possess.
 eatur. & l. 1. §. 1. ff. quod vi aut clam. ut & ipse Papinianus
 in l. 18. ff. de vi & vi arm. quamque opinionem corrobora-
 rat l. ult. §. ult. C. de Codicill. cum nostra utique eandem
 significationem habens test. Bartol. in l. 3. Corollario 1. C.
 de Pignor. & Hypothec. & in l. 2. ibique Socin. n. 104. ff. de
 leg. 2. Cephal. Conf. 360. n. 8. & 13. idem Befold. in Conf.
 Tubing. Conf. 86. vol. 284. n. 3. apud quem vid. citat. Doct.

§. XIX.

Cum verò occasione legis jamjam pro instituti ra-
 tione explicata adhuc quæri possit, quid statuumdum sit
 de eo qui æquè per pactum licentiam consecutus est in
 casu non factæ solutionis debitoris personam propria au-
 thoritate deprehendere & tam diu detinere donec ipsi sa-
 tisfactum. Eapropter, quia hæc quæstio cum præceden-
 te casu aliquam affinitatem habet, non potui eam silentio
 involvere. Dubium sanè thema videtur Domino Stry-
 ckio in tractatu de jure sensuum Diss. 7. c. 2. num. 17. Præ-
 primis cum talis læderet jurisdictionem Magistratus, ad-
 eoque gravi aliqua poena plectendus per L. un. C. de privat.
 carc. Si respicio pactum inter debitorem & creditorem
 initum, dicendum videtur licitum idipsum esse creditori
 propria auctoritate debitori manus inferre. eumque ar-
 restari

restari donec solvat quod debet, quia hoc ipse voluit. *l. 9. §. 1. ff. de aquâ & aquâ pluv. arcend.* Verum enim vero nullo modo approbare possum illorum frivolam sententiam nec aliter justam & licitam eamque esse arbitror, nisi imploratō auxilio judicis debitor per apparitorem capiatur, & tamdiu carceri mancipetur, donec satisfecerit obligationi. Robert. Marant. *spec. aur. p. 6. membr. 1. de citat. n. 11.* Marth. Coler. *de proc. execut. p. 1. c. 6. num. 40.* Andr. Gail. *de Pac. publ. l. 2. c. 2. n. 9.*

§. XX.

Quoniam verò nulla regula adeo firma est, quæ non habeat exceptiones, non inconcinne nonnullæ hujus regulæ limitationes apponi possunt, inter quas & illa referri potest, quando debitor in fuga est, tunc cum propria autoritate capere & ad Prætozem trahere licet citra ullam læsionem ordinis judiciarii. Nam qui furem deducit ad Præfectum vigilibus inquit Julianus vel ad Præsidem, existimandus est elegisse viam, quæ rem persequeretur. *l. 65. §. 1. ff. de furt. l. 10. §. 56. ff. que in fraud. Cred.* Quæ res ex LLXII. tabb. originem habet eamque observari in curia testatur Christin. *Vol. 2. D. 27.* alique plures, quos merito brevitaris ergo omitto.

§. XXI.

Ut autem locum habere possit ejusmodi remedium extraordinarium diligenter ponderandæ examinandæque sunt circumstantiæ, an adsint legitima requisita, quibus deficientibus tumultus, seditiones, aliæque malæ consequentiæ oriri possunt, cautus igitur sit creditor, videatque

que (1.) ut debitor tempore quidem contractus fuerit idoneus & locuples, at postea facultatibus lapsus; nam si initio statim contractus inops & egenus fuisset, neque id constitisset Creditori, sanè de nullo quam de semetipso querulari poterit sibi imputaturus, quod non cautius mercatus fuerit. *l. 2. Cod. de furt.* (2.) requiritur ut debitum sit certum & liquidum, quod in continenti per instrumentum quarentigiatum vel per testes alioque modo probari & ante oculos poni possit, ut eruditè demonstrat *Gail. l. 2. Obseru. 44. t. 1. Cod. de privat. carcer.* sed quam primum extradat eum judici ad evitandam privati carceris suspicionem.

§. XXII.

Superius facta mentione de carceribus privatis, jubet ut obiter & quasi in transitu moneamus hoc genus privati ergastuli apud Veteres Romanos valde fuisse usitatum, uti id ipsum exemplo demonstrat Livius agens de famosa civis Romani querela. Verum enim verò quoniam omnia hic adducere foret non necessarium, idè saltem videbo, an adhuc hodie hujus rei nonnulla vestigia remanserint. Etenim negari non potest, quin adhuc hodie detur species quædam privati carceris, quando nimirum debitorem de fuga suspectum injecta manu in privato meo ad certas tamen & lege determinatas horas, quarum mentionem facit *l. 25. ff. ad L. lul. de adulter.* & Brunnem. in *Cod. ad L. f. C. de exhib. & transmitt. reis* detinere licet, prout quoque testatur *Farinac. l. 1. quest. 27. num. 21. & Carpov. P. 3. Const. 21. Def. 1. de patrefam. famulos & ancillas lascivientes includente per modicum aliquot tempus, de parentibus præceptoribus ut & maritis idem sta-*

statuit. *l. 3. 4. C. de parr. potest.* quia sua correlata sic corrigere possunt. *Gail. l. 1. observ. 54. num. 3.*

§. XXIII.

Dantur tamen adhuc plures casus quibus etiam absque judiciali via procedere licet, quando nimirum Præfidis vel Magistratus copia haberi nequit, prout in insulis desertis, in solitudine, aut in aliqua longinqua navigatione evenit, tunc enim concessa est manus injectio propria autoritate. *l. 54. C. de Decur.* Permissum est quoque sibi ipsi iudicare defendendo corpus & membra sua, contra injustam aliquam vim & invasionem latronis, quo jure evenit, ut quod quis ob tutelam corporis sui fecerit, jure fecisse existimandus sit. *l. 3. ff. de just. & jur.* nec expectare licet primum ictum, si grande immineat periculum, quo casu melius est in tempore malo occurrere, quam post vulneratam causam remedium querere. *l. 1. C. quand. unicuique lic. sine jud. &c. ibique Brunneinan.* Nec etiam deneganda erit alicui defensio bonorum corporalium, conjugis, liberorum, famæ & pudicitia, aliorumque sine quibus aut nullo modo aut non commodè satis vivitur, unicum saltem dare liceat exemplum, quod scilicet tempore incendii destruere mihi concessum sit vicini mei tectum igne correptum citra jussum Prætoris, favor enim militat pro publico, quæ ædium defendendarum gratia sit. *l. 3. §. 7. ff. de incend.*

§. XXIV.

Nec aliunde est, quod adulterum in adulterio depre-

D

prehensum in lecto conjugali violantemque sanctissimum illud & divinitus constitutum vinculum interficere liceat cum adultera. *l. 38. §. 8. ff. ad L. Jul. de adulter.* ubi Jctus Papinianus difficilimum esse putat quod justus à marito possit temperari dolor. Quæ ratio impulsiva, quare Imperatores id constituerint, ex indulgentia & commiseratione erga partem læsam orta est Christin. *Vol. 2. Disput. 152. num. 8.* quem regere & temperare ferè positum videtur extra conditionem & mensuram humanam, putarem tamen non omni jure destitutum esse virum illum cui tam nefarie illud eripitur, quod non aliter ac proprium suum spiritum diligere & tueri debet. Nec abs re est quod pudorem & castitatem eripere violentem occidere jure liceat, cum illa vita & animæ nostræ si non anteferenda certè comparanda sit, quid enim quæso salvi est mulieri amissâ pudicitia inquit *Liv. l. 1. c. 58.* Plures casus exceptos si quis legere gestit, adire potest *Struv. in Disp. de vind. priv.*

§. XXV.

Ne verò diutius ea quæ scopo meo conducunt, differantur, varias in utramque Legis sententiam & rationes & auctoritates magnorum Jctorum contemplatus sum, quod aliter fieri non potest, nisi præpositis rationibus dubitandi cum rationibus decidendi opinionem meam stabiliam.

RATIONES DVBITANDI.

§. XXVI.

Quamvis autem multi Doctores quos inter est Menochius, Sandius, Carpzov. Colerus, Grachius, & alii defen-

fendant justitiam possessionis ejus qui propria autoritate ex conventionē pignus aufert, & quidem (1) *propter l. f. C. de pign. act.* in qua dicitur, quod non possit Creditor citra conventionem aut Præsidalem jussionē res debitoris arbitrio suo auferre, inde quia argumentum à contrario sensu est frequentissimum, inferitur, quod ex conventionē sine Magistratus auxilio possessionem pignoris apprehendere sit permillum, ratio hujus rei esse potest, quod is qui specialiter in omnem eventum sibi cavit, cautelis juris non indigeat. *l. 1. §. 6. Depof. l. f. C. de pact. convent.* Accedit & illud quod conventio partium æquiparetur Magistratus jussui *l. 1. C. si in caussa jud. pign.* imò ingressus operatur illud, ne talis ingrediens incidat in Edictum Divi Marci *L. 13. ff. quod metus causa l. 7. ff. ad L. Corn. de sicar. l. 6. & 7. C. unde vi.* Prout quoque statuit Anthon. Neguz. aut in *tract. de pign. n. 9. & 13.* Menoch. *de adipisc. possess. remed. 5. n. 90.* Altera hujus rei ratio hæc esse potest, æquum esse ut pacta serventur, præprimis cum hoc pactum non contraveniat rectæ rationi, aut bonis moribus, quod enim ab initio debitori placuit, id etiam invito eo fieri potest. *§. 1. §. quibus alien. licet vel non. l. 14. ff. in f. de divers. & tempor. act.* & Dominus pari injuriam non videretur, qui semel id approbavit, atque sic pactus est, imò improbè agit, & gravi peccato subjacet, qui contra pacta conventa audet resistere; Nam in omni contractuum genere imprimis id diligenter animadvertendum est, quid contrahentibus placuerit, & de quo inter illos conventum fuerit, Budel. *de re monet. l. 2. cap. 3. n. 1.* Befold. *P. 6. Conf. 294. fol. 199.* siquidem ea, quæ inter Creditorem & Debitorem convenerunt, strictè observanda veniunt, prout latè docet Albert. Brun. *de augm. Monet in 2da*

praesupp. n. 10. & idem Befold. conf. 61. P. 2. fol. 153. n. 3. Mev. P. 4. Dec. 232. n. 5. Nemo igitur contrahentium in fraudem alterius jus suum remittere, aut pacta conventa mutare potest. Gail. l. 2. Obsf. 126. Wefenb. conf. 63. n. 9. Anthon. Faber. ad Cod. l. 5. t. 9. Def. 7. n. 2. quos citatos vid. apud Tabor. in relat. argentor. relat. 125. n. 2. nec actui contravenire licet quem quis semel approbavit l. 13. C. de non numer. pec. Sequentia verò verba intelligenda sunt in modum consilii, quod consultius & urbanus agat Creditor, si faciat autoritate judicis, propter incommoda quæ inde facile oriri possunt. Ad quod quoque facere videtur, l. 7. §. 1. ff. de reb. eorum qui sub tut. sunt ubi agitur de casu quando pupillus pignori dederit permisso Prætoris, nonnullam esse dubitationem dicit, an alienatio impediri possit, sed dicendum esse Creditorem jus suum exequi posse, tutius tamen facere ipsum, si prius Prætoris adierit vocabulum enim debet accipiendum pro potest, prout hinc inde in jure exempla extant, l. 71. in f. ff. de solut. in l. 2. §. 31. ff. ne quid in loc. publ. l. 9. ff. de aur. & arg. leg. l. 4. §. ult. ff. de offic. procons. l. 8. §. 3. de legat. 2. l. 1. pr. de Hered. Inst. l. 1. C. de furt. l. 45. ff. ad Scrum Trebell. Vim enim vi repellere licet per l. 3. ff. de just. & jur. Itaque vim injustam debitoris, qua resistit Creditori ex conventionione ingredientis fundum vi contraria rectè repellit. Et quem admodum permittitur venditori propriam autoritate manum injicere in servum eâ lege à se venditum ut exportaretur per l. 1. & 2. C. si serv. expor. ven. & sicut licita etiam erat citatio obtorto collo, ubi aliquem trahi licebat invitum ad judicem, quamvis multæ rixæ facile inde oriri poterant, tot. tit. de in jus voc. ita & hic æquum esse bona

bona Debitoris propria autoritate vi pacti occupare, quod per instantiam ex eo probatur, in contractu locati- ut & Emphyteuseos permiffum est, non solventem Ca- Canonem intra triennium vel biennium vel re male utentem propria autoritate è domo aut fundo eji- cere, deducitur *ex l. 54. §. 1. locat. conduct. l. 3. C. eod. l. 2. C. de jur. Emphyt. c. 3. & 4. X. locat. Grack. in tract. de class. 2. cap. 20. & 21.* Sic & venditor si emtor in mora *auth.* est solvendi destinato tempore rem vendi- tam propria autoritate occupare potest. *Grack. d. tr. class. 2. c. 19. n. 10. 11. & seqq.*

RATIONES RESPONDENDI,
S. DECIDENDI.

§. XXVII.

VERUM enim verò hæc & alia non obstant, ratio respondendi in promptu est, quod si enim privato cuivis, ut sibi jus diceret, permetteretur, nunquam sanè iudiciis suis constaret honos, nunquam Legibus sua au- toritas. Quin imò omnium civium tenuiorum bona li- bidini & avaritiæ potentiorum exponerentur, qui postea sine difficultate sub prætextu debiti aut juris in re quapiam sibi constituti per vim tenuioribus sua eriperent, illos- que jure suo spoliarent, adeòque facilè obtineret illud quod veretur Colotes Epicureus *apud Plutarchum L. un. adversus Colot. circa fin.* futurum ut vitam viveremus ferarum & qui alium haberet obvium, ipsum tantum non devoraret, ut jam non dicam, quod Magistratus Au- tori-

toritas, & per consequens ipsa Divina Majestas, quam
 talis repræsentat, eluderetur, quod tamen dictamini re-
 ctæ rationis repugnat *l. 2. ff. de just. & jur.* & causa Rei-
 publicæ corruptionis Princeps, per ea quæ tradit, *Lipfe-
 us 4. Polit. 12. Arnifæus doct. Polit. l. 2. cap. 4.* merito
 hæc pœna in hunc rigorem est extensa. Jacob Wil-
 fenb. *ad L. 178. ff. de R. 7. alia pinguiora adhuc remedia*
introducenda, & hic textus in aliis juris locis, toties reperit-
ur repetitus, ut ejusdem sæpius mortales recorderentur
ah! utinam recordarentur & illud Juvenal. Satyr. 13. sem-
per in recenti memoria haberent

*Minuti semper & infirmi est animi exiguique volu-
 ptas ultio.*

Tunc fortassis eò citius, si non virtutis amore, uti jam
 supra monitum fuit, pœnæ saltem formidine à suæ re-
 meritatis audacia abstinere & sententiam judicis ex-
 pectarent. Siquidem ea tantummodo justa dicuntur,
 quæ authore Prætoris sunt, *l. 11. ff. de acquir. vel amitt.*
possess. Inde nunc à contrario sensu concludo, quod
 ea quæ sine auctoritate Magistratus sunt, injusta dican-
 tur, *d. l. 178. ff. de R. 7. l. 15. C. de jud. & Cæl.* Hoc fun-
 damento nitens, quia ante omnia, quæ aguntur, judi-
 ci constare simulque ab ipso examinari debent, *l. 5.*
§. 19. de reb. eor. &c. quod eum in finem inductum est,
 ne quis sine causa cognitione possessione sua destitua-
 tur, *l. 1. C. si cui per vim &c.* Et quamvis multi Dd.
 probare conentur, justitiam possessionis propriâ auctori-
 tate ex pactæ occupat, *l. 11. C. de pign. act.* à contrario
 sen-

fenſu, non tamen videre poſſum, quomodo ex L. illa ſua ſententiam probare velint, verba enim hujus Legis intelligenda ſunt de Debitore in ſua voluntate perſeverante, qui permittit Creditori privata autoritate ingredi poſſeſſionem fundi, uti ſimile factum proponitur, *in l. 30. ff. de pignor. act. conf. Berg. in reſolut. LL. Obſt. ad L. 20. T. 1. quaſt. 4.*

§. XXIIII.

Nec aliquam validitatem tribuere licet pacto huic contractui adjecto, quia non ſolum cum bonis moribus pugnare ſolet, dum ad delinquendum invitatur, aliisque fenestram male agendi aperit, ſed & publicam quietem & judiciorum vigorem turbat *Brunnem. in Cod. ad L. 3. C. de pignor. & hypothec. Mev. P. 4. Dec. 217.* Quæcunque verò pacta tendunt ad eludenda & diminuenda judicia illa non ſunt licita & honeſta. *l. 28. ff. de pact.* imò multò magis pœnâ digna, prout ipſe Salvator *Matth. XII.* dicit: *Ve illi homini per quem ſcandala veniunt.* Neque moveor aliquo modo à diſſidentibus quando ab omni vi & injuria eum eximere ſtudent, qui poſſeſſionem ſui debitoris occupare conatur, rationibus eorum ac falſis fundamentis ſubſcribens cum illis Doctõribus ſtatuo, qui neutiquam rem ſibi debitam ſine autoritate competentis judicis apprehendere poſſe volunt. *l. 5. C. de vi priv. l. 9. C. ſoluto matrim. l. 5. C. de Legib.* plerumque cum inveniant debitorem reluctantem, cui per id vis inferitur vis etenim fit non ſolum ſi homines vulnerentur, nam & tunc vis eſt quando quis id quod deberi ſibi putat, non per judicem

re-

reposit; non puto autem nec verecundiæ nec dignitati convenire quicquam non jure facere, *l. 13. ff. quæ metus causa & l. 7. ff. ad L. Corn. de sicar.* quæ duplici modo talis est, partim ratione partis, quæ hac ratione contra dissentientem debitorem procedit, partim verò ratione judicis, quia eo ipso creditor ejus jurisdictionem violat, dum per id sibi ipsi jus dicit, quod tamen omni juris ordinis refragatur, ut quis remedio juris stipatus via facti procedere audeat. Ludov. Roman. *conf. 71. num. 6.* In summa quicquid circa hoc punctum in rationibus dubitandi dictum, id omne de debitore volente & in occupationem consentiente intelligendum est *add. text.*

§. XXIX.

Quibus præmissis ad reliqua facilis erit responsio, quando verbum *debent* accipiunt pro potest, quod aliquando quoque accidere potest, ut ita accipiatur, sicuti exempla à nobis adducta multarum Legum, quæ exceptionis vicem subeunt, testantur, vid. Brisson. *in Lexic. jur. voc. debet.* Verum illa significatio non est hujus loci, sed sumitur hic propriè, quæ nativa est vocabuli *debet* importans necessitatem. Schneidev. *ad Inst. pag. m. 937. num. 23.* & Bartol. *ad L. 3. C. de pignor.* Brunnem. quoque *ad hanc L.* quod scilicet Creditor cui ex pacto licentia ingrediendi data est, in bona Debitoris necessariò si aliter justè possidere velit, prout demonstrat *L. 11. ff. de acquir. vel amitt. possess.* autoritate judicis se immittere debeat *l. 3. Berger. d. t. de resolut. ad L. 20. tit. 1. quest. 4.* Et quamvis præceptum juris universalis sit, vim vi repellere, attamen

men dici nequit, Debitorem eo ipso vim inferre creditori, si justè ei contradicit in possessione vi pacti acquirenda.

§. XXX.

Ea verò quæ adhuc ulterius ad infringendam opinionem de Domino cui permiffa est manus injectio in servum ea lege venditum, ut exportaretur, ut & de in jus vocatione obtorto collo facta, deque pacto emtoris & venditoris proferuntur, harum rerum responfionem ipsi actui examinis mihi reservare volui.

§. XXXI.

Conductorem & Emphyteutam quos denique attinget, sciendum est, illos haud aliter expelli posse, nisi per judicem, prout textus supra adducti sunt capiendi Græck. *d. tract. class. v. 2. c. 20. & 21.* verbum enim expellere non significat propriam vindictam, quæ cum expressè hoc casu permiffa non sit, observandus erit judiciorum vigor. Qui obtineri nequit nisi Magistratus auxilio, uti statuant quam plurimi Doctores.

§. XXXII.

Plura quidem hac de re adhuc moneri possent, nisi brevitatis (quæ in omnibus valdè amica est) suaderet, rivulos esse claudendos. Hoc brocardico motus abrumpo, nihil amplius rogicans, quam ut Benevolus Lector simplici meo scripto si forte in uno vel altero aberravi, favere illud

Iudque quod deesse videtur sua eruditione supplere velit.
 Hoc si impetraverim superest, ut DEO Ter Optimo
 Terque Maximo pro largissima Spiritus Sancti assistentia,
 proque innumeris in me indignum haectenus collatis be-
 neficiis maximas agam gratias, hocce annexo voto, ut in
 posterum sua Sapientia mihi clementer adesse velit, quo
 omnia ea, quæ in hac mortalitate facienda incumbunt,
 prosperissimum sortiantur eventum, cui sit Laus,
 Honor & Gloria semper.

LXXX

CO-

COROLLARIA.

I.

Juri luendi pignoris nunquam prescribitur.

II.

*Res legato & fideicomisso relicta propria
authoritate rectè occupantur.*

III.

Res sacra alienari possunt.

IV.

*Præter legitimam filio fideicomisso univer-
sali gravato Trebellianicam deducere li-
cet.*

E 2

V. Ma-

V.

Marito alienatio dotis in re immobili consistens permessa est.

VI.

Testamentum hodie in captivitate factum validum est.

MI Fili, tibi fausta precor, mea vota fecundet.

Sacrofancta TRIAS, prosperè
cuncta cedant

Et sanguis rutilans profusus sit tibi Christi,
Certum animæ pignus, certa que vita
salus.

Hoc pignus sacrum Christi Authoritate pre-
hende,

Tunc dabitur Fili, sancta Tiaratibi.

Non

Non tantum in vitâ hâc mortali sed quoque
posthac.

In vita æterna, diva Corona animæ.
Et sicut sine consensu Superum sua, quam-
vis.

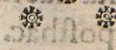
Sit versus pactum, pignora nemo valet
Prendere, sic rutilans hoc pignus cuncti Po-
tentis

Cordatus capias, Authoritate DEI.
Tunc verbum Domini & Codicis Lex ob-
servata est.

Optime de qua nunc disseris & statuis
Assiduè pergas Proavus Libenthalius ex Te
Fiat, qui sanctum Jus docuit Gissæ.

*Pancis hisce lineolis Filio suo adhuc superstiti
unico paternè omnigenam prosperitatem
festinante calamo precaturo, & gratulari
voluit*

PHILIPP. BURCKHARD. RIES,
Castri Civitatisque Friedberg. Advocat.
& Proc. Ord.

Cernis in aduerso ut stellarum infamia
caelo

Letifero fontes explicet orbe comas.
Sirius, atque agros igni diffundat acuto.
Cum queritur raptas, flos taciturnus
aquas.

Tu tamen ingrederis, fatis poscentibus, il-
lam

Optatam Sophia, nunc peramande
viam.

Latus discedas Zephynis felicibus, opto,
Et beet egressus introitusque Deus.

Est aliquid doctas Phœbi redamare puellas:
Perpetuò siquidem præmia ferre solent.
Namque tuo (ut studiis finemque manum-
que supremam

Imposuisse actu cerneris) illa pio
Hoc pacto capiti hærescunt insignia lauris
Quem scis virtutem commeruisse tibi.

*Macte nova virtute, tuis fer commoda
mille,*

Gaudia mille Patri, latitiam Patria.

Ita cordicitus vover Germani Domini
Fratris Politissimo Filio, J. V. Candi-
dato dignissimo

JOH. WILHELM RIES,

*Illustris Domus Franckensteinianæ
Ockstadiensis Præfæctus.*

R *Em facis egregiam, monstrans de pon-
te Cathedræ.*

Pignore de vero, mactè tuo ingenio.

I *nstat quo letum specimen nunc edere fla-
gras,*

Voto ex succedat comprecor ex animo.

E *fficis hoc docto, ut mitram tibi virgo Mi-
nerva.*

Imponat capiti, præmia detque bona,

Sic

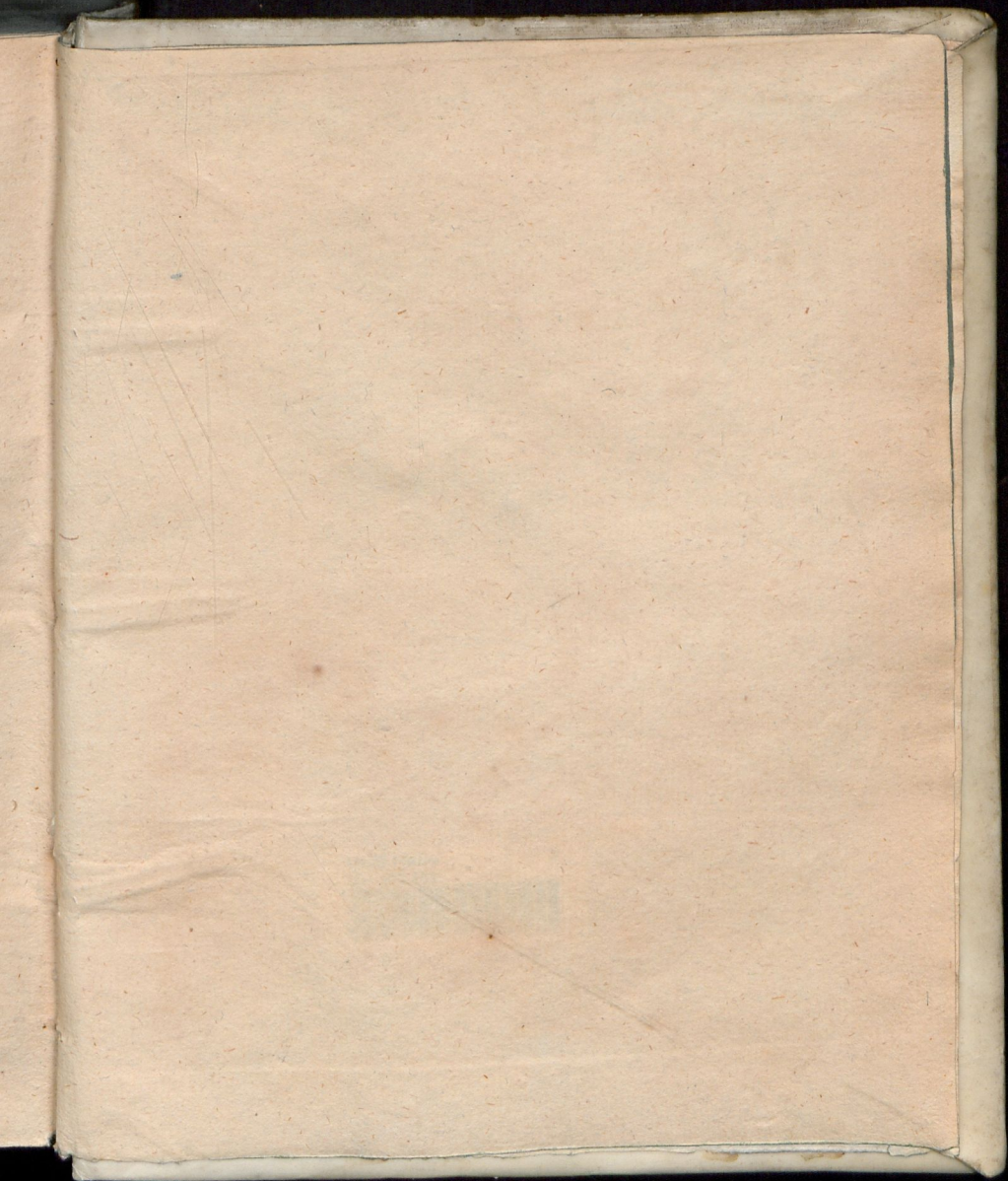
*Sic quisquis nostrum deberet munera ma-
gna.*

Sed cuncti optamus sis decori ut Patria.

Hæc pauca Nobilissimo atque Doctis-
simo J. U. Candidato Conterraneo
suo ut plurimum honorando ad-
dere voluit atque debuit

JOHANN. HARTMANN STECHER,
Philos. Stud.

94 A 7377

ULB Halle

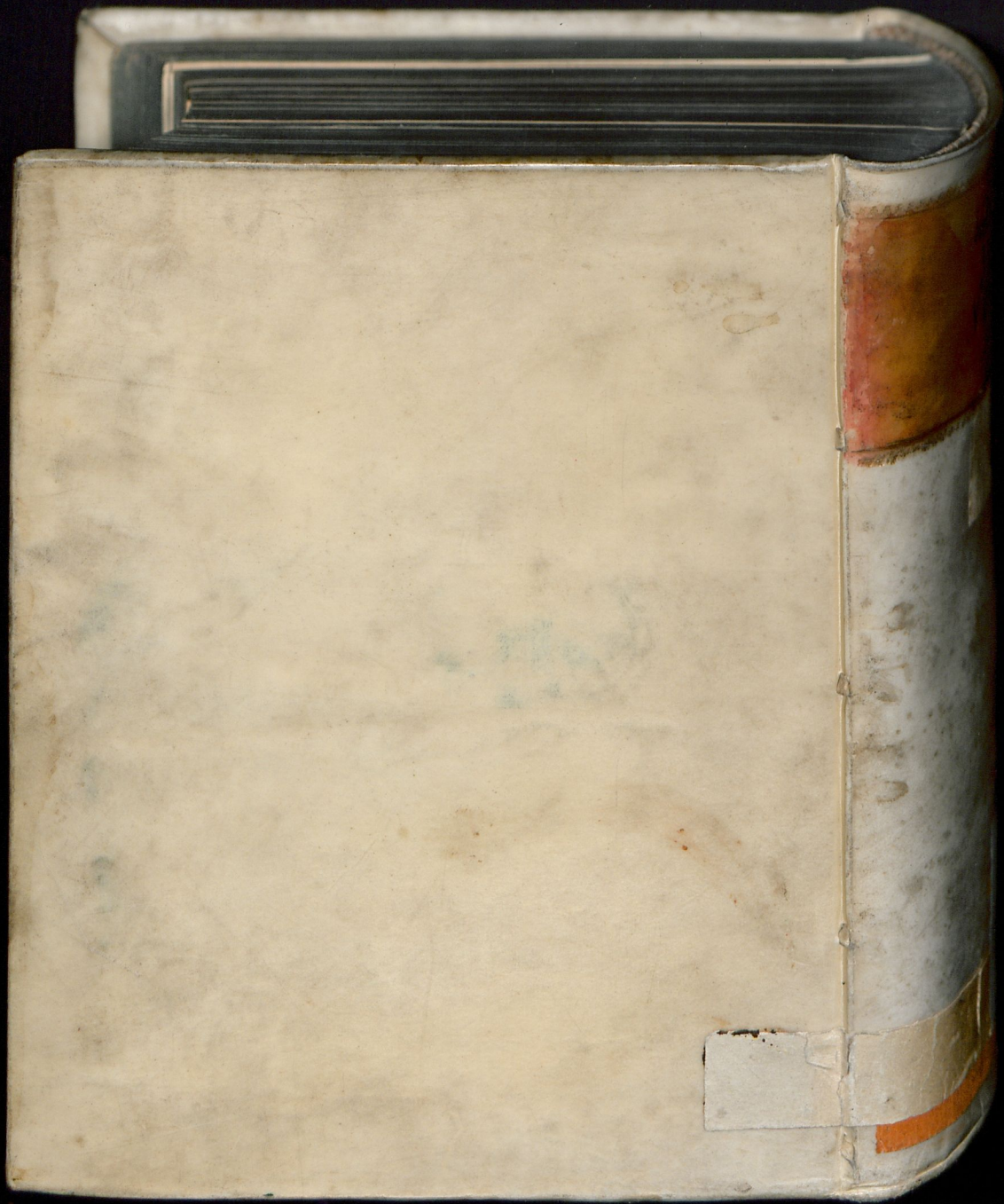
004 950 151

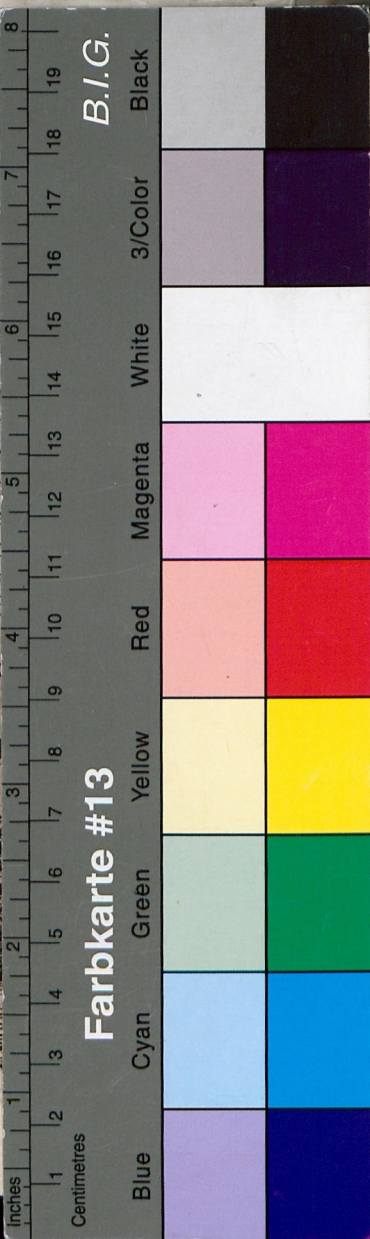
3

VD 77

Q. D. B. V. 9
DISPUTATIO JURIDICA INAUGURALIS
Leg. III. Cod.
DE
PIGNORIBUS
ET HYPOTHECIS
Analysin exhibens
QUAM
SUB PRÆSIDIO
ALTISSIMI ET SAPIENTISSIMI FONTIS
JESU CHRISTI
EX CONSENSU MAGNIFICI ET NOBILISSIMI
ICTORUM ORDINIS,
IN CELEBERRIMA HAC GISSENA
PRO LICENTIA,
SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES
ET PRIVILEGIA DOCTORALIA
RITE ET SOLENNI MODO CAPESSENDI.
AD D. DECEMBR. ANNO M. DCC. III. H. L. C.
PUBLICO EXCELLENTISSIMORUM
DNN. PROFESSORUM
EXAMINI SUBJICIT
JOHANNES HENRICUS RIES,
FRIEDB. WEDDER.
GISSÆ HASS. EXCLUD. JOH. REINH. VULPIUS, ACAD. TYPOGR.